Linas Kvizikevičius

Survey in the town of Linkuva

In 1996 in Linkuva (Pakruojis district) LIH conducted a research on the habitation zone of the site. The findings included pottery from the 18th–19th centuries, a coin from the 18th century, a Russian customs seal dating to the 19th century.

Linas Kvizikevičius

Žvalgomieji tyrinėjimai Šeduvoje 1996 ir 1997 metais

1996 m. LII vykdė žvalgomuosius tyrinėjimus Šeduvoje (Radviliškio raj.).

Šeduva istoriniuose šaltiniuose minima nuo XVI a. pradžios, kai 1529 m. Žygimantas Senasis čia įsteigė parapiją. Manoma, kad miestelis pradėjo kurtis atsiradus bažnyčiai. 1542 m. Šeduva vadinama miestu, 1554 m. čia buvo 203 namai. Magdeburgo teises miestas gavo 1654 m. Patogi geografinė padėtis sudarė sąlygas miesteliui klestėti, tačiau Šeduva nukentėjo per 1655–1660 m. karą, be to, daug kartų degė. Šių gaisrų padarinys – 1833 m. miestelyje buvo tik 106 namai.

Šeduvos senamiesčio kultūrinis sluoksnis iki šiol beveik netyrinėtas. 1991 m. archeologas A. Juknevičius tyrinėjo buvusios karčemos ratinės pastatą Šeduvos aikštėje (žr. *ATL 1990 ir 1991 metais,* V., 1992, t. 2, p. 32). 1994 m. archeologas B. Dakanis Vytauto g., sklype Nr. 10, tyrimų metu aptiko XVI–XVII a. laikotarpio radinių.

1996 m. įvairiose miestelio vietose ištirti 45 1 m^2 dydžio šurfai. Intensyvesnis kultūrinis sluoksnis aptiktas centrinėje miesto dalyje. Šurfe Nr. 25 (Vytauto g. Nr. 45) aptiktas iki 70 cm storio kultūrinis sluoksnis su pavieniais gyvulių kaulais, keramika.

Šurfe Nr. 39 (Laisvės al. Nr. 6a) aptiktas iki 1,2 m storio griuvenų sluoksnis, jame rasta: XVII a. krosnies koklio karūnėlės fragmentas, plokš-

tinių koklių, glazūruotų tamsiai žaliai, fragmentų (7 vienetai) bei stipriai patinuoto stiklo. Iš viso tyrimo metu surasti 38 radiniai: tai XVI–XVIII a. laikotarpio buitinės keramikos bei krosnies koklių, puoštų geometriniu ornamentu, fragmentai.

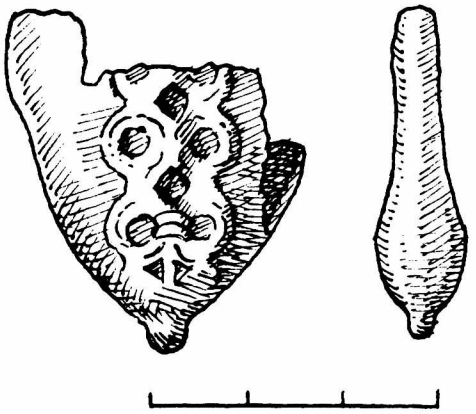
Tyrimų metu nustatyta, kad intensyviausias kultūrinis sluoksnis su archeologiniais radiniais koncentruojasi aplink centrinę miesto aikštę. Miestelio pakraščių pilkos spalvos žemių sluoksnis yra be archeologinių radinių. Senamiestį pasiūlyta įtraukti į archeologijos paminklų registrą.

1997 m. tyrinėjimai vyko centrinėje miestelio dalyje – Laisvės a. pakraštyje, prie namų Nr. 17a ir 19. Planuojamo kiosko statybos vietoje iškasti 4 1 m^2 dydžio šurfai, aptiktas iki 1,3 m storio kultūrinis sluoksnis.

Šurfuose Nr. 1, 3, 4 rasta XVII a. datuojamo grindinio liekanų; virš grindinio susiformavusiame pilkų žemių sluoksnyje aptikta puodų šukių, vieno puodyninio koklio ir keletas plokštinių koklių fragmentų, apdegusio langų stiklo. Šurfe Nr. 2, 60 cm gylyje, aptikta pušinės (?) lentos liekanų, šalia, ant plūkto molio su degėsiais pagrindo, buvo suverstų akmenų – buvusio grindinio liekanų.

Laisvės a. rekonstruojamo namo Nr. 17a sklype, pamatų išplatinimo vietose bei vandentiekio ir kanalizacijos tranšėjose, iškasti 8 1 m^2 dydžio šurfai. Šurfe Nr. 7, 20 cm gylyje, aptiktas smulkių akmenų grindinys, virš jo, XIX–XX a. sluoksnyje, be minėto laikotarpio įvairių radinių, surastas kalavijo makštų apkalas (pav. 52). Tai žalvarinis apdegęs ir deformuotas apkalas, papuoštas pynutės ornamentu. Radinys datuojamas XI a.

Šurfe, 60 cm gylyje, aptiktas dar vienas stambesnių akmenų grindinys; virš jo buvo susiformavęs pilkų žemių su smulkiomis plytų nuolaužomis sluoksnis. Grindinys datuojamas XVII–XVIII a. Po grindiniu iki pat įžemio – smėlio – 1,4 m gylyje tęsėsi juodžemio sluoksnis. Čia archeologinių radinių neaptikta. Kituose šurfuose archeologinių radinių ir archeologiškai vertingo kultūrinio sluoksnio nerasta. Ateityje reikėtų plačiau ištyrinėti vietą šalia namo Laisvės al. Nr. 17a, kur galbūt yra buvęs kapinynas.

Pav. 52. Šeduva. Šurfas Nr. 11. Kalavijo makštų apkalas.
Fig. 52. Šeduva. Shaft No 11. Metalwork of a scabbard.

Linas Kvizikevičius

Survey in Šeduva, 1996–1997

In 1996–1997 LIH carried out excavations in the Old Town of Šeduva (Radviliškis district). The name of the town was first mentioned in historical sources of early 16th century. In the research the team established the boundaries of the habitation zone. The findings included pottery and tiles from the 17th century.

Linas Kvizikevičius, Gediminas Vaitkevičius

Žvalgomieji tyrinėjimai Trakų senamiestyje 1997 metais

1997 m. LII ir Trakų istorinis nacionalinis parkas vykdė žvalgomuosius tyrinėjimus įvairiose Trakų senamiesčio dalyse.